

Titel: Journalen GG

Citation: "Journalen GG", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K18*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Jette Knudsen; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-gg-kom-shoot-id509389a4-fc18-4141-a2e5-fde4a1130a29.pdf> (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K18

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Efterat Hierax ... ikke lærtes Coelibat** : jf. C.W.F. Walch *Entwurf einer vollständigen Historie der Kezereien, Spaltungen und Religionsstreitigkeiten, bis auf die Zeiten der Reformation* bd. 1-11, Leipzig 1762-85; bd. 1, s. 816, hvor det fortælles om Hierax, af andre kaldt Hierakas, at han var en kristen asket fra byen Leontopolis i Egypten, havde omfattende kendskab til egyptisk og gr. videnskab og sprog samt stor viden om Bibelen, og at han levede af at afskrive bøger; s. 820 og 822 fortælles det, at han forkastede ægteskabet, som vel var tilladt i GT, men forbudt af Kristus i NT. Hierax levede o. 300.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 5

◀ **det N og det Gl. T.** : Det Nye og det Gamle Testamente.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 7

◀ **καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέχνων αὐτῆς** : gr. »Dog, Viisdommen er retfærdiggjort af sine Børn« (NT-1819). Citat fra *Novum Testamentum graece*, udg. af C.G. Knapp, 4. udg., bd. 1-2, Halle 1829 [1797], ktl. 14-15.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 13

◀ **Chrysostomus allerede og Theoph. ... (jfr. de Wette p. 121 n.)** : W.M.L. de Wette *Kurze Erklärungen des Evangeliums Matthäi*, 2. opl., Leipzig 1838 [1836], ktl. 109, s. 121 nederst: »Chrys. Theoph. finden den Sinn: J. [Jesus] (= die Weisheit) habe keine Schuld gegen die Juden (= die Kinder der Weisheit?)«. – **Chrysostomus**: Johannes Chrysostomos (o. 344-407), kristen asket, fra 386 presbytter og prædikant i menigheden i Antiokia; hans mange prædikener er overleveret – her henviser de Wette til hans prædikener over Matthæusevangeliet. – **Theoph.**: Theophylact fra Akrida i Bulgarien (11. årh.), byzantinsk teolog, fra 1078 ærkebiskop i Akrida, skrev kommentarer til dele af GT og hele NT, det er dog kun hans fortolkning af de fire evangelier, hvortil de Wette her henviser, der er selvstændige. – **τέχνα αὐτῆς**: gr. 'sine børn' (se foregående kommentar). – **de Wette**: Wilhelm Martin Leberecht de Wette (1780-1849), ty. protestantisk teolog, fra 1807 prof. i Heidelberg og fra 1810 prof. i Berlin, pga. sin teologiske og politiske liberalisme afsat i 1819, fra 1822 prof. i Basel, udg. bl.a. *Kurzgefasstes exegetisches Handbuch zum Neuen Testament* bd. 1 (i 4 dele) og bd. 2 (i 8 dele), 1836-46 (jf. ktl. 108, 109, 111, 112), hvoraf Matthæuskommentaren er bd. 1, 1. del.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 15

◀ **en og anden senere Fortolker ... samme Mening** : jf. de Wette *Kurze Erklärungen des Evangeliums Matthäi*, s. 121-122 (i forlængelse af citatet i foregående kommentar): »welche Erklärung Mey. ausgeführt hat: *die göttliche Weisheit* (als Hypostase gedacht) *ist gerechtfertigt und fern von der Schuld (?) der Kinder der Weisheit* (so heissen die Juden als das erkorne Gottesvolk).« Med 'Mey.' sigtes der til H.A.W. Meyers kommentar til NT i 4 bd. (1832-36).

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 18

◀ **ἀπὸ** : gr. præposition, af, fra.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 22

◀ **saaledes 2 Thess. 1, 9** : »De skal straffes med evig undergang fjernt fra [ἀπὸ, gr. apo] Herrens ansigt og fra hans herlighed og magt«.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 22

◀ **Dette synes ogsaa det Følgende ... Utaknemlighed** : jf. Matt 11,20-24: »Da begyndte Jesus at revse de byer, hvor de fleste af hans mægtige gerninger var sket, fordi de ikke havde omvendt sig: 'Ve dig, Korazin! Ve dig, Betsajda! For hvis de mægtige gerninger, der er sket i jer, var sket i Tyrus og Sidon, havde de for længst omvendt sig i sæk og aske. Derfor siger jeg jer: Det skal gå Tyrus og Sidon tåleligere på dommens dag end jer. Og du, Kapernaum, skal du ophøjes til himlen? I dødsriget skal du styrtes ned! For hvis de mægtige gerninger, der er sket i dig, var sket i Sodoma, havde den stået den dag i dag. Derfor siger jeg jer: Det skal gå Sodomas land tåleligere på dommens dag end dig'«.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 26

◀ **Overgang til V. 20** : Afsnittet Matt 11,7-19, Jesu tale om Johannes Døber, slutter med ordene: »Dog, Viisdommen er retfærdiggjort af sine Børn« (119,13).

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 30

◀ **V. 20-24** : Matt 11,20-24 (119,26).

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 31

◀ **hvad Kristus havde sagt: at de vare som Børnene** : jf. Matt 11,16-17, hvor Jesus siger om slægten, at »Den ligner børn, der sidder på torvet og råber til de andre: Vi spillede på fløjte for jer, og I dansede ikke; vi sang klagesange, og I sørgede ikke«.

I trykt udgave: Bind 18 side 119 linje 32

◀ **Clausen ... moralske Betragtninger ... Gergesenerne** : Det har ikke kunnet verificeres, hvor Clausen har fremført sin opfattelse af mirakelbegrebet i NT; det kan være sket i forelæsninger, som SK har fulgt. - **Clausen**: Henrik Nicolai Clausen (1793-1877), da. teolog og politiker, dr.phil. et theol., 1822 ekstraordinær og fra 1830 ordinær professor i teologi (dogmatik) ved Kbh.s Universitet. - **Gergesenerne**: sigter til beretningen om de besatte i »de Gergeseners Land« i Matt 8,28-34 (NT-1819); da Jesus havde jaget dæmonerne ud af de to besatte, fór de over i en flok svin, som derpå styrtede ud over en skrænt ned i en sø og omkom i vandet.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 1

◀ **den ny Tingenes Orden** : alm. anvendt udtryk i tidens teologiske litteratur om tiden efter Kristus.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 8

◀ **Brylluppet i Cana** : jf. beretningen om brylluppet i Kana i Joh 2,1-12.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 13

◀ **Christi Vandring paa Havet** : jf. beretningen om Jesu vandring på Genesaret Sø i Matt 14,22-33.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 13

◀ **Lazari Opvækkelse** : jf. beretningen om Jesu opvækkelse af Lazarus i Joh 11,1-44.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 16

◀ **en Judas (Joh. XII, 4)** : sigter til beretningen om Maria, der salver Jesu fødder med en kostbar nardusolie, i Joh 12,3-8, hvor der fortælles om Judas i v. 4-6: »Judas Iskariot, en af Jesu disciple, han, som skulle forråde ham, sagde da: 'Hvorfor er denne olie ikke blevet solgt for tre hundrede denarer og givet til de fattige?' Det sagde han ikke, fordi han brød sig om de fattige, men fordi han var en tyv; han var nemlig den, der stod for pengekasen, og han stak noget til side af det, der blev lagt i den.«

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 23

◀ **μικροτερος** : gr. (mikróteros) 'mindre', Matt 11,11, andet halvvers, i *Novum Testamentum graece* (119,13): »ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν« (»Men den mindste [egl. den mindre] i Himmeriget er større end han [Johannes Døber])«.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 24

◀ **emphatisk** : betonet, eftertrykkelig.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 25

◀ **Guds Husholdning** : sigter til Guds οἰκονομία (gr. oikonomía), husholdning, orden, verdensorden, frelsesplan, jf. fx Ef 1,10 og 3,9; her tænkes der formentlig på Rom 9-11.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 31

◀ **Apostelens**: Matthæus; if. den bibelske og oldkirkelige tradition er apostlen Matthæus forfatter af Matthæusevangeliet.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 34

◀ **nyere Fortolkere** : jf. dog de Wette *Kurze Erklärungen des Evangeliums Matthäi* (119,15), s. 119, hvor der gives en fyldig forklaring af komparativet, men ikke den, SK her fremfører.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 35

◀ **in mente** : lat. 'i tankerne'.

I trykt udgave: Bind 18 side 120 linje 37

◀ **Mth: XII, 24-29** : »Da farisæerne hørte det, sagde de: 'Det kan kun være ved dæmonernes fyrste, Beelzebul, at han uddriver dæmoner.' Men da Jesus kendte deres tanker, sagde han til dem: 'Ethvert rige i splid med sig selv lægges øde, og en by eller et hus i splid med sig selv kan ikke bestå. Og hvis Satan uddriver Satan, er han kommet i splid med sig selv; hvordan kan hans rige så bestå? Og hvis jeg driver dæmonerne ud ved Beelzebul, ved hvem uddriver jeres egne folk [egl. jeres sønner] dem så? Derfor skal de være jeres dommere. Men hvis det er ved Guds ånd, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer. Eller hvordan kan nogen trænge ind i den stærkes hus og røve hans ejendele uden først at have bundet den stærke? Først da kan han plyndre hans hus.'«

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 1

◀ **in casu** : lat. 'i det foreliggende tilfælde'.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 5

◀ **Xsti Ord ... den onde Aands Udgang af Msk.** : Matt 12,43-45: »Når den urene ånd er drevet ud af et menneske, flakker den om i øde egne og søger hvile, men finder den ikke. Da siger den: Jeg vil vende tilbage til mit hus, som jeg er drevet ud af. Og når den kommer, finder den det ledigt, fejlet og prydet. Så går den ud og tager syv andre ånder med, værre end den selv, og de kommer og flytter ind dér. Og det sidste bliver værre for det menneske end det første. Sådan skal det også gå denne onde slægt.«

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 16

◀ **helbredes Individet ... overføres i Guds Rige** : jf. Matt 12,28: »Men hvis det er ved Guds ånd, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer.«

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 18

◀ **Rom IV** : handler om Abraham som fader til alle troende.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 26

◀ **En og Anden har forundret sig** : Dette synspunkt har ikke kunnet verificeres; det findes ikke i de kommentarer til Romerbrevet, som SK havde i sit bibliotek.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 26

◀ **P.** : Paulus.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 27

◀ **fremhæver Abraham ... paa Troen** : Rom 4,18-25.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 27

◀ **hvor han vilde ofre Isaak** : jf. beretningen om Abraham, der skal ofre Isak, 1 Mos 22,1-19.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 29

◀ **syllogistisk** : ræsonnerende.

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 30

◀ **Exemplet om Saras Ufrugtbarhed** : jf. Rom 4,19-21, hvor Paulus skriver: »Og uden at blive svag i troen så han [Abraham] (...) at Saras moderliv var dødt; og han tvivlede ikke i vantrø på Guds løfte, han blev tværtimod styrket i troen og gav Gud æren og var fuldt overbevist om, at det, som Gud har lovet, har han også magt til at gøre.«

I trykt udgave: Bind 18 side 121 linje 31